

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

Ο συγγραφέας του Κειμένου 1 χρησιμοποιεί το γεφύρι της Μαυροζούμενας ως παράδειγμα γεφυριού-μνημείου, μέρους της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, που πρέπει να προστατευθεί. Θέμα, άλλωστε, του άρθρου του είναι τα παλιά γεφύρια, που συνιστούν χαρακτηριστικά μνημεία του νεοελληνικού μας πολιτισμού, τα οποία όμως κινδυνεύουν λόγω της φθοράς και των ανθρώπινων παρεμβάσεων. Για να στηρίξει πειστικά τη θέση του ότι τα παλιά γεφύρια αποτελούν έργα τέχνης που καταστρέφονται και γι' αυτό οφείλουμε να τα διαφυλάξουμε, χρησιμοποιεί ως τεκμήριο το γεφύρι της Μαυροζούμενας, το οποίο, αν και συνιστά «μοναδικό παράδειγμα τριπλής γέφυρας με μακράιωνη ιστορία», κακοποιείται σήμερα βάνουσα από τις αλλοιώσεις αλλά και την αδιαφορία και την άγνοια των ανθρώπων. Έτσι, προβληματίζει και κινητοποιεί τους αναγνώστες, επικαλούμενος τη λογική τους με απτό και συγκεκριμένο τρόπο, για το σημαντικό θέμα που αναδεικνύει με το άρθρο του.

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

Αιτιολόγηση: Ο συνεντευξιαζόμενος αιτιολογεί τη θέση που διατυπώνει στη θεματική περίοδο, αναφέρει δηλαδή για ποιους λόγους είναι σημαντική η γνώση της τοπικής ιστορίας («Γιατί, νομίζω ... προτείνουμε»).

Αίτιο-αποτέλεσμα: Στη συνέχεια της παραγράφου παρουσιάζει τις θετικές συνέπειες που έχει η γνώση της τοπικής ιστορίας σε όλους τους πολίτες και ειδικότερα στους μαθητές («Έτσι γινόμαστε... τα παιδιά μας»).

Ο Στρατής Αναγνώστου επιλέγει τους συγκεκριμένους τρόπους ανάπτυξης του λόγου του, γιατί θέλει να απαντήσει στο ερώτημα του Κώστα Στοφόρου και να αναδείξει την αξία της γνώσης της τοπικής ιστορίας. Παραχωρεί, άλλωστε, τη συνέντευξή του με αφορμή την έκδοση ενός βιβλίου του για την τοπική ιστορία της Λέσβου. Έτσι, διατυπώνει πρώτα τους λόγους για τους οποίους είναι σημαντική η γνώση της και έπειτα καταγράφει την προσφορά της για το πνεύμα και τη ζωή των

ανθρώπων όλων των ηλικιών. Με αυτόν τον τρόπο, τεκμηριώνει έμμεσα και την απόφασή του να γράψει και να εκδώσει το βιβλίο του.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

α. Παραδείγματα χρήσης του α' πληθυντικού προσώπου (δύο είναι αρκετά): «της χώρας μας», «πολιτισμού μας», «μιλάμε», «εννοούμε», «προστασία μας», «σε μας», «ως τις μέρες μας», «του λαού μας».

Με τη χρήση του α' πληθυντικού προσώπου ο συγγραφέας εκφράζει τη συλλογικότητα του θέματος που τον απασχολεί, της προστασίας δηλαδή των γεφυριών-μνημείων, επισημαίνει τις κοινές διαστάσεις του προβλήματος, υπογραμμίζει την κοινή ευθύνη όλων των πολιτών και, παράλληλα, προσδίδει αμεσότητα και ζεστασιά στον λόγο του. Έτσι, προσελκύει το ενδιαφέρον των αναγνωστών, τους καθιστά κοινωνούς των ιδεών του και τους προσεγγίζει συναισθηματικά, καθώς ταυτίζεται μαζί τους, αναδεικνύοντας ένα σημαντικό ζήτημα, που σχετίζεται με τη διαφύλαξη της νεότερης μας παράδοσης κι επομένως μας αφορά όλους.

β. «Το συγκεκριμένο βιβλίο είναι το απαύγασμα της πολύχρονης ενασχόλησής μου με τη νεότερη και σύγχρονη ιστορία του νησιού και της επιθυμίας μου να συνοψίσω σε ένα χρήσιμο και μεστό εγχειρίδιο αυτά που πρέπει να γνωρίζουν σε βάθος χρόνου τόσο εκπαιδευτικοί όσο και μαθητές για το νησί όπου ζουν.»

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:

- ο Το ποιητικό υποκείμενο αναφέρει σε πλάγιο λόγο και χρησιμοποιώντας παρελθοντικούς χρόνους («άρεσε», «επισκεπτόταν», «θάμπωσαν») ότι ο συνομιλητής του, που επισκέφθηκε για πρώτη φορά την Αθήνα, θαμπώθηκε από την Ακρόπολη και τον Παρθενώνα (στ. 4), τα μουσεία, την αρχαία Αγορά (στ. 5), την Πνύκα, το Θέατρο του Διονύσου (στ. 6), όλα δηλαδή τα μνημεία που μαρτυρούν το μεγαλείο και τη δόξα του αρχαιοελληνικού πολιτισμού. Στη συνέχεια όμως, μέσω μιας αντίθεσης, που επιτείνεται από την επανάληψη («μα πιο πολύ») παραθέτει σε ευθύ λόγο αυτό που τον μάγεψε (χρησιμοποιώντας αυτή τη φορά και τον ενεστώτα). Ήταν, τελικά, η ταπεινή αυλή ενός βυζαντινού μνημείου της Αθήνας, της Αγίας Φωτεινής, που άσκησε τη μεγαλύτερη συναισθηματική επίδραση στο πνεύμα και στην ψυχή του (στ. 12). Εκεί βίωσε μία αποκαλυπτική εμπειρία, καθώς έχασε την αίσθηση του χρόνου (είναι χαρακτηριστική η μεταφορά: «δεν ένιωσα πότε με τύλιξε μια νύχτα διακριτική») κι ένιωσε ότι μεταφέρεται στο παρελθόν (στ. 18), ότι ταυτίζεται μέσα στην αγρύπνια του με αυτό και τη μακραίωνή του παράδοση, κερδίζοντας την αναγέννησή του (όπως υποδηλώνεται με τη μεταφορά και την παρομοίωση του στ. 23).

- *Ο μαθητής/η μαθήτρια διατυπώνει ελεύθερα την άποψή του/της για τη συναισθηματική στάση του συνομιλητή του ποιητικού υποκειμένου, ανάλογα με τον παραστατικό του/της κύκλο και τις προσλαμβάνουσες που έχει. Οποιαδήποτε διαπίστωση από τους/τις μαθητές/μαθήτριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να τεκμηριωθεί με στοιχεία/χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.*